

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ, КРИМІНАЛІСТИКИ
ТА ЕКСПЕРТОЛОГІЇ
ФАКУЛЬТЕТ № 6**

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни Кримінальний процес
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
081 Право (правозастосування)

за темою – Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7.

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6. Протокол від 21.08.2023 року № 7.

Розробники:

Доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Соловйова О.Є.

Доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Вінчук В.В.

Викладач кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС Дорошенко Ю.К.

Рецензенти:

Голова Київського районного суду м. Харкова, доктор юридичних наук, доцент Шаренко С.Л.

Декан факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Романюк В.В.

План

1. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
2. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
3. Судовий розгляд.

Рекомендована література:

Основна

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254/96 // Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст.141.
2. «Про Національну поліцію»: Закон України від 2.07.2015 // ВВР України. – 2015. – №40-41, Ст. 379.
3. Закон України „Про судоустрій та статус суддів” від 7 липня 2010 року // Офіційний вісник України від 30.07.2010 - 2010 р., / № 55/1 /, стор. 7, ст. 1900.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар: у 2 томах. Т.2/ К82 Є.М.Блажківський, Ю.М. Грошевий, Ю.М.Дьомін та ін. , за заг. Ред. В.Я.Тація, В.П.Пшонки, А.В.Портнова – Х.: Право, 2012.-664с.
5. Молдован А.В. Кримінальний процес України [текст]: навч.посіб./ М75 А.В.Молдован, С.М.Мельник – К.: Центр учбової літератури, 2013 – 368с.
6. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц, та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х.: Право, 2013. – 824 с.
7. Кримінальний процес : підручник / за ред. Ю. М. Грошевого та О. В. Капліної. - Х.: Право, 2010. - 608 с.

Додаткова:

1. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальне право: Курс лекцій: Навч. посібник. - К: Істина, 2005.- 456 с.
2. Лобойко Л.Н. Уголовно-процессуальное право: учеб. пособие / Л.Н. Лобойко. – Х. : Одиссей, 2007. – 672 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://mvs.gov.ua> - офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
4. <http://www.scourt.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
5. <http://sc.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
6. <http://www.gp.gov.ua> - офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
7. <http://www.minjust.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.

Текст лекції

Вступ

Матеріалами кримінального провадження згідно **ч.1 ст.317КПК** є документи, інші матеріали, надані суду під час судового провадження, які долучаються до обвинувального акту (клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності).

У розділі УІІ (ст.ст.524-531) нового КПК України зосереджені норми, які регулюють процесуальний порядок відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Під втратою матеріалів кримінального провадження слід розуміти виключення можливості отримувати із таких матеріалів інформацію, що відображає хід досудового розслідування та судового розгляду внаслідок фізичного впливу на систему процесуальних документів.

Матеріали кримінального провадження можуть бути знищені повністю або частково з об'єктивних (стихійне лихо, пожежа, повінь, військові дії тощо) або суб'єктивних (умисне пошкодження, викрадення тощо) причин.

Виходячи зі змісту **ст. 524 КПК** обов'язковою умовою відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження є лише наявність вироку суду.

1. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження

Відповідно до **ст. 525 КПК** втрачені матеріали кримінального провадження можуть бути відновлені за заявою учасника судового провадження. Близькі родичі обвинуваченого, який помер, мають право подати відповідну заяву, якщо це необхідно для його **реабілітації**.

Відновленню підлягають втрачені матеріали в тому кримінальному провадженні, яке завершилося ухваленням вироку суду.

Заява про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження подається до суду, який ухвалив вирок.

2. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Відповідно до **ст. 527 КПК** у заяві повинно бути зазначено, про відновлення яких саме матеріалів просить заявник, чи був ухвалений вирок, в якому процесуальному статусі перебував заявник, хто конкретно і в якості кого брав участь у судовому розгляді, місце проживання чи місцезнаходження цих осіб, що відомо заявнику про обставини втрати матеріалів кримінального провадження, про місцезнаходження копій документів кримінального провадження або відомостей щодо них, поновлення яких саме документів заявник вважає необхідним, для якої мети необхідне їх поновлення.

До заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження додаються документи або їх копії, навіть якщо вони не посвідчені в установленому порядку, що **збереглися у заявника**.

Якщо у заяві не зазначено мету відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження або відомості, необхідні для їх відновлення, суд постановляє ухвалу про залишення заяви без руху, якою встановлює заявникові строк, необхідний для усунення цих недоліків.

Якщо мета звернення до суду, зазначена заявником, не пов'язана із захистом його прав та інтересів, суд своєю ухвалою відмовляє у відкритті провадження про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження або залишає заяву без розгляду, якщо провадження було відкрито.

3. Судовий розгляд

Відповідно до **ст. 529 КПК** одержавши заяву про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження, суддя вживає заходів для одержання від прокурора відомостей та копій відповідних процесуальних документів, які стосуються відновлюваних матеріалів.

Під час судового розгляду суд використовує ту частину матеріалів кримінального провадження, що збереглася, документи, видані фізичним чи юридичним особам до втрати матеріалів кримінального провадження, копії цих документів, інші довідки, папери, відомості, які стосуються цього провадження.

Суд має право допитати як свідків осіб, які були присутніми під час вчинення процесуальних дій, осіб та їх представників, які брали участь у судовому розгляді, а в необхідних випадках — осіб, які входили до складу суду, що здійснював судовий розгляд, а також осіб, які виконували судові рішення.

На підставі зібраних і перевічених матеріалів суд постановляє ухвалу про відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження повністю або в частині, яку, на його думку, необхідно відновити.

У рішенні суду про відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження зазначається, на підставі яких конкретно доказів, поданих суду

і досліджених у судовому засіданні з участю всіх учасників судового провадження, суд вважає установленим зміст відновленого судового рішення, наводяться висновки суду про доведеність того, які докази досліджувалися судом і які процесуальні дії вчинялися.

За недостатності зібраних матеріалів для точного відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження суд ухвалою закриває розгляд заяви про відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження і роз'яснює учасникам судового провадження право на повторне звернення з такою самою заявою за наявності необхідних документів.

Строк зберігання матеріалів кримінального провадження не має значення для вирішення заяви про їх відновлення.

Висновки.

На жаль, норми цієї глави КПК України не дають відповіді на питання, яким чином мають бути відновлені матеріали кримінального провадження, які були втрачені на стадії досудового розслідування та судового розгляду до винесення судом вироку, що найчастіше трапляється у слідчий та судовій практиці і викликає чимало труднощів, особливо коли підозрюваний або обвинувачений тримається під вартою.